

UNIVERSITETET I BERGEN

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Arkivkode:

Saksnr.: 2018/7976

Fakultetsstyresak: **3**

Møte: 07. februar 2019

Programbeskrivelse for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Bakgrunn

[Forskrift for ph.d.-graden](#)

[Programbeskrivelse](#)

[Sak i Forskerutdanningsutvalget](#)

[Høringsbrev til instituttene](#) om programbeskrivelsen

[Høringssvar fra instituttene](#)

Bakgrunn

Universitetet i Bergen har vedtatt å endre organiseringen av doktorgradsutdanningen, slik at ph.d.-programmene blir fakultetsvise. Oppretting av de nye fakultetsvise ph.d.-programmene, inkludert programbeskrivelsen for programmet, skal vedtas i Universitetsstyret 26. februar.

I forbindelse med oppretting av fakultetsvise program vedtok Universitetsstyret revidert forskrift for ph.d.-graden i sitt møte 29.11.18. Forskriften som er vedtatt er strammet inn, og mye av det som anses som prosedyrer er tatt ut. Videre er det flere steder der det henvises til at fakultetene kan utarbeide egne regler. Fakultetet har utarbeidet en programbeskrivelse for ph.d.-programmet som inneholder læringsutbyttebeskrivelse for programmet, samt utfyllende regler. Programbeskrivelsen gir fakultetet anledning til å presisere og skriftliggjøre vår praksis og rutiner for forskerutdanningen innenfor et formalisert rammeverk.

Etter vedtak i Universitetsstyret vil eventuelle endringer i programbeskrivelsen kunne vedtas av fakultetsstyret.

Fakultetsstyret skal i saken vedta programbeskrivelsen for ph.d.-programmet og reglene for habilitet for medlemmer av bedømmelseskomité for ph.d.-graden.

Tidligere behandling av programbeskrivelsen

Programbeskrivelsen tar utgangspunkt i allerede eksisterende retningslinjer ved fakultetet, med noen nye forslag. Utvalgte punkter ble diskutert i Forskerutdanningsutvalget 11.12.18. Forslaget ble deretter sendt på høring til instituttene. Noen av punktene i programbeskrivelsen ble kommentert, og noen av disse er oppsummert i saksforelegget. For utfyllende informasjon, se høringsbrev til instituttene, samt instituttenes høringssvar.

Frist for å levere søknad om opptak

Dagens frist for å levere søknad om opptak til ph.d.-programmet er tre (3) måneder.

Fakultetet foreslo at dette skal endres til to (2) måneder, noe også

Forskerutdanningsutvalget anbefalte. I høringsrunden har Geofysisk institutt støttet denne endringen, mens Matematisk institutt og Kjemisk institutt ønsker å beholde tre måneder.

Instituttene argumenterer med at det kan ta tid å få på plass veiledningskomité, at tre måneder er nødvendig for at kandidaten skal bli kjent på instituttet, komme inn i rutiner og bli kjent i forskningsmiljøet slik at han/hun får tilstrekkelig tid til å skrive en faglig god

prosjektbeskrivelse. Fakultetet vektlegger sterkest kandidatens behov for å komme raskest mulig i gang med sitt forskningsprosjekt, og ønsker derfor å beholde regelen om at opptakssøknad skal leveres senest to måneder etter prosjektets oppstart.

Deltakelse på internasjonal konferanse

Forskerutdanningsutvalget ønsket at det skal være obligatorisk for alle kandidater ved fakultetet å delta med presentasjon av egen forskning (presentasjon eller poster) på en internasjonal konferanse som en del av sin opplæringsdel. Institutt for geovitenskap meldte i høringsrunden at det bør være mulig å søke om unntak fra dette kravet. Fakultetet vil beholde kravet, da det er en viktig erfaring for kandidaten. Kandidaten skal som en del av læringsutbyttet på ph.d.-programmet kunne formidle sin forskning i internasjonale fora.

Veiledererklæring ved innlevering av avhandling

Forskerutdanningsutvalget ønsket at det ved innlevering skal sikres at kandidaten har vært i kontakt med veileder, slik at veiledere er informert om innleveringen. Basert på dette foreslo fakultetet at det innføres et krav til at kandidaten må levere medforfattererklæring sammen med avhandlingen når kandidaten søker om å få avhandlingen bedømt. Matematisk institutt og Institutt for biovitenskap har i sine høringssvar ønsket å beholde krav til veiledererklæring, som det er i dagens regler. Fakultetet mener likevel at kontakt med veileder er ivaretatt dersom det er krav til at hovedveileder må utarbeide medforfattererklæringen, også i de tilfeller der hovedveileder ikke har publisert med kandidaten. For kandidater som har skrevet monografi vil det være krav til en veiledererklæring, for å sikre at veileder er informert om at kandidaten har planlagt å levere avhandlingen.

Innleveringsdato

Fakultetet foreslo at dato for innlevering av avhandlingen skal være samme dato som søknad om bedømmelse og forsalg til bedømmelseskomité er mottatt ved fakultetet. Flere institutt mente at det bør være dato for når avhandling med søknad om bedømmelse og alle vedlegg er mottatt ved instituttet som er gjeldende. Et av argumentene for dette er at en ph.d.-kandidat som er ansatt ved UiB og leverer senest samme dag som kontrakten utløper vil få utbetalt bonus/doktorgradstillegg. På bakgrunn tilbakemeldingene har fakultetet endret programbeskrivelsen til at innleveringsdato skal være samme dato som avhandling med nødvendige vedlegg er mottatt ved instituttet. En avhandling som er levert til instituttet med vedlegg, kan ikke trekkes tilbake eller endres.

Programstyre for ph.d.-programmet

Programstyret for ph.d.-programmet skal bestå av leder (prodekan), én representant fra hvert av instituttene (FU-leder ved instituttet) og to ph.d.-kandidater. Fakultetsadministrasjonen har sekretærfunksjon for programutvalget. Ph.d.-kandidatene fyller kravet i Universitets- og høgskoleloven om at i alle organ med beslutningsmyndighet skal ha minst 20 prosent av medlemmene være studenter.

Saksfremstilling

I tillegg til å vedta programbeskrivelsen ber fakultetet om at Fakultetsstyret tar stiling til ett av punktene som to institutt kommenterte på i høringen, reglene for habilitet for bedømmelseskomitéer.

Fakultetsstyret bes diskutere hvilke habilitetsregler som skal gjelde for medlemmene i en bedømmelseskomité for ph.d.-graden. Dagens retningslinjer ved fakultetet sier at medlemmene i bedømmelseskomitéen ikke kan ha publisert med veiledere eller kandidat de

siste 5 år: Opponenten kan normalt ikke ha påbegynt publikasjonssamarbeid, publikasjoner gjennom de siste fem år eller annet samarbeid med kandidat eller veiledningskomité for å regnes som habil. Leder for komité kan normalt ikke ha påbegynt publikasjonssamarbeid, publikasjoner gjennom de siste fem år eller annet samarbeid med kandidat for å regnes som habil. For øvrig vises det til lovbestemmelsene om habilitet, forvaltningslovens §§ 6-10.

I Norges forskningsråd er kravet 3 år ved nært faglig samarbeid, herunder sampublisering og veiledning. Samarbeid mer enn 3 år tilbake i tid fører normalt ikke til inhabilitet, med mindre det tidligere samarbeidet har skapt en varig, nær relasjon (faglig og/eller personlig). Her må det brukes skjønn. <https://www.forskningsradet.no/no/Habilitet/1183468209203>.

Forskerutdanningsutvalget diskuterte i sitt møte om dette skulle være 5 eller 3 år, og ønsket å beholde dagens krav til at medlemmene i bedømmelseskomitéen ikke kan ha publisert med veiledere eller kandidat de siste 5 år. Geofysisk institutt og Institutt for informatikk har i sine høringssvar bedt om at kravet til habilitet for medlemmer at bedømmelseskomité endres fra 5 år til 3 år.

Vi ber Fakultetsstyret ta stilling til om det skal kreves at medlemmene i bedømmelseskomitéen ikke skal ha publisert med veiledere eller kandidat de siste 5 eller 3 år.

Vedtak

Fakultetsstyret vedtar programbeskrivelsen for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet.

Kravet til habilitet for medlemmene i en bedømmelseskomité for ph.d.-graden skal være 3/5 år.

29.01.2019/BIG

Helge K. Dahle
dekan